

VI. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ A ODBORNÉ ČINNOSTI (SVOČ) NA PF UK

AUTOR SOUTĚŽNÍ PRÁCE: ANDREA PIŠVEJCOVÁ

NÁZEV SOUTĚŽNÍ PRÁCE: Náhrada nemajetkové újmy při ublížení na zdraví a usmrcení ve světle rekodifikace

OBOR: občanské právo

POSUDEK VYPRACOVAL: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Hodnocení tématu z hlediska jeho aktuálnosti, praktické použitelnosti a teoretického významu

3/3

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Autorka zvolila téma navýsost aktuální, jímž je náhrada škody, resp. újmy na zdraví, a to i s ohledem na koncepční změny, jež s sebou přináší NOZ. Svou prací se dotkla celospolečensky diskutovaných problémů. Především se zabývá otázkou náhrady materiálních aspektů u újmy na zdraví, a to jak z pohledu platných zákonných ustanoveních (OZ 1964, NOZ) tak se zřetelem k ustálené rozhodovací praxi soudů. Dále si klade otázku související spíše s vyrovnáváním imateriálních nároků při újmě na zdraví. V práci se dotýká nicméně řady dalších problematických či jinak sporných míst. Práce sumarizuje jasně a přehledně všechny nemajetkové nároky, které mohou být dle platné úpravy vymáhány po škůdci. Zde velmi jasně a srozumitelně hodnotí platnou úpravu ve světle bohaté judikatury, kterou vyhodnocuje a kriticky komentuje.

2. Hodnocení pojetí práce (systematika, logická stavba, použité metody, prameny)

4/5

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Autorka v úvodu své práce jasně vymezila její cíle a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny a i z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analytický přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací odborné literatury, aby nakonec dospěla k určitému syntetizujícímu závěru. V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila i znalost aktuální tématické judikatury, kterou rozebírá a zařazuje do příslušných kontextů. Práce je psána v převažující míře z pozitivněprávního pohledu a neváhá konfrontovat různé úvahy de lege ferenda, což je ocenitelné zejména u otázky standardizace náhrady škody na zdraví. Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů (nicméně postrádám práci prof. Telce o testu proporcionality při náhradě nemateriální újmy), které autorka správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je dostatečný.

3. Hodnocení formální stránky práce (jazyková úroveň, přehlednost, grafická úprava a technické zvládnutí textu)

4/4

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem – až na pár výjimek (pravopis slova „být s to...“) – neshledal podstatných gramatických chyb ani stylistických prohřešků. S právní terminologií je taktéž pracováno správně.

4. Hodnocení obsahové (věcné připomínky k textu, konfrontace s jinými možnými názory, celkové zvládnutí tématu, zhodnocení závěrů práce, do jaké míry mohou být předmětem diskuse při ústním kole)

8/8

Zdůvodnění bodového hodnocení:

Práce předkládá řadu názorů a závěrů (snaha o vyjasnění pojmů **tzv. další nemajetkové újmy** dle NOZ, **odškodňování sekundárních obětí** podle § 2959 a § 2971). Nevyhýbá se kritické evaluaci ani vyslovení vlastních hodnotících soudů, což je ocenitelné zejména v otázce **definičního rozsahu jednotlivých zkoumaných imateriálních nároků**. Správně pracuje s bohatou judikaturou, jejíž závěry komentuje, analyzuje a kriticky vyhodnocuje. Neváhá konfrontovat základní názory doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru. Za velmi správné považují, že autorka poukázala na judikaturu Ústavního soudu, podle které není ustanovením § 444 (3) OZ vyloučena aplikace § 13 odst. 2, 3 OZ. Co se týče řešení obsaženého v návrhu nového českého OZ, je třeba znovu upozornit – i při plném pochopení zákonodárcovy motivace – na úskalí „soudcovského stanovení výše náhrady újmy“, které může ve svém důsledku zkomplikovat přiznávání náhrad (nutnost více znaleckých posudků, jejich možné rozporování atd.). Jak plyne z práce, je si autorka těchto slabin vědoma. Může to totiž v praxi vést skutečně k nežádoucímu oddalování okamžiku vyplacení příslušných náhrad a v neposlední řadě také k tomu, že pozůstalí budou nuceni u soudu demonstrovat hloubku svého smutku a duševních útrap, což bývá zahraničními doktrínami povětšinou kritizováno jako „komercializace smutku“ či „kupčení s city“. Skutečnost je nicméně složitější, nakolik je třeba od sebe oddělit Principy evropského deliktního práva (PETL), s nimiž autorka pracuje, představující reálné úvahy evropské doktríny o náhradě škody a jednotlivé právní úpravy evropských států a také otázku náhrady materiální újmy od náhrady imateriální újmy. Zatímco PETL rezignuje na stanovení jakýchkoli objektivizačních standardů s odůvodněním, že rozdíly v jednotlivých zákonných úpravách jsou natolik podstatné, že by bylo jen velmi obtížné dobrat se jednotného přístupu, a zejména poukazem na fakt, že smyslem evropských principů – v míře jejich abstrakce a syntetičnosti – není stanovit sazbu za ztrátu oka či nohy. Lze tedy říci, že určitými mechanismy standardizovaná náhrada škody za nemateriální nároky u újmy na zdraví (s možností flexibilní úpravy s ohledem na všechny relevantní skutkové okolnosti) se jeví být řešením přeci jen právní praxi bližším, což je závěr, k němuž autorka patrně rovněž inklinuje. Zcela s autorkou souhlasím, pokud jde o problém neměnné paušalizace náhrad pozůstalým při usmrcení blízké osoby odstupňována navíc bez větší koherence a vnitřní logiky.

5. Stručně celkové hodnocení práce a celkový počet bodů¹

19/20

Závěrečný komentář: Předložená práce prokázala autorčinu samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, její schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně i příslušné judikatuře. Drobné výhrady a kritické komentáře jsem uplatnil výše v posudku.

Otázky k ústní obhajobě:

Jak by se autorka vypořádala s následujícími újmami, kdyby jejich (ne)existenci a tedy (ne)odškodnitelnost měla posoudit podle NOZ:

- újma estetická (újma na kráse)
- újma citová/emoční (nervous shock, mental disturbance)
- újma sexuální (újma plynoucí ze ztráty schopnosti pohlavního života)
- újma na radosti ze života (prejudice d'agrément)
- újma z kontaminace (nákaza transfuzí, resp. domnělá nákaza)
- újma svědka dopravní nehody/znásilnění

V Praze dne 20/5/13

.....
JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

¹ Celkový počet bodů je součtem bodů udělených v předchozích čtyřech kategoriích.